

Úvodník

Milé čtenářky, milí čtenáři e-Věstníku,

ozýváme se po menší pauze a doufáme, že Vy, Vaši blízcí i Vaše včely jste přestáli současné prapodivné počasí a nedávné vodní peklo ve zdraví. Víme, že, o řadě kolegů, jimž včely doslova uplavaly a nabízíme v e-Věstníku prostor ku vzájemné pomoci či ku konzultacím, jak se znovu odpíchnout ode dna...

Nastává čas kleštika a jeho monitorování. Problematice, týkající se projektu PSNV-CZ *Monitorovací stanice* se již věnuje speciální VMS věstník, jež dostávají včelaři přihlášení do projektu a neaktivnější zadavatelé dat do systému VMS. Nicméně téma monitoringu je obecné a aktuální a znovu a stále je dobré mít na paměti, že dobře provedený letní monitoring může poskytnout dobrá základní a relevantní data o eventuálním napadení včelstev. Věnujte mu tedy v následujících týdnech náležitou pozornost, protože už teď se začíná hrát o zdraví Vašich včelstev v příštím roce...

Toto číslo je spíše informativní a rekapitulační. Přinášíme trochu více o projektu *Včelař – Farmář*, dotkneme se tématu letních škol i dalších forem vzdělávání včelařů, pozveme na nacházející akce. Pokud si najdete čas, přijďte...

S přáním konečně sluníčkových dnů

Vaše redakce

Ze Společnosti

Novinky z kuchyně projektu Včelař – Farmář

Čtenáři Moderního včelaře projekt Včelař – Farmář znají z obou letošních čísel. Členové ČSV mohli postřehnout inzerci kursu v květnovém čísle Včelařství, Cechu profesionálních včelařů přiblížil projekt článek v dubnovém Zpravodaji. Rádi bychom členům PSNV-CZ nabídli podrobnější informace a pohled do „kuchyně“ stěžejního projektu Pracovní společnosti v letošním a příštím roce.

Aktuality na internetu

Koncem května jsme aktualizovali a doplnili finálním obsahem webovou adresu www.vcelar-farmar.cz. Zájemci zde naleznou anotaci pilotního kursu, termíny výuky i formulář přihlášky. Často kladenou otázkou je omezení přihlášek pouze na účastníky z Jihočeského kraje. Ano, je tomu tak. Kdo peníze dává (přesněji administruje, neboť se jedná o prostředky Evropského sociálního fondu a rozpočtu ČR), ten také rozhoduje. A Jihočeský kraj ve vypsané dotaci nijak nevybočuje z podmínek ostatních krajů a požaduje, aby projektem podpoření účastníci měli adresu trvalého bydliště na jeho území. Týká se to pouze pilotního kursu. Pro lektory PSNV-CZ, na které projekt také pamatuje (viz článek v MV2), již toto omezení neplatí.

Víte-li o včelaři či včelařce, které by vzdělávací projekt mohl zaujmout, pošlete mu odkaz na webové stránky projektu. **Příjem přihlášek trvá do 30. 6. 2013.**

Tvorba moderních učebních textů

To je stěžejní část metodiky a jeden z hlavních důvodů, proč jsme projekt vůbec začali před více jak rokem připravovat. Co je cílem? Do podzimu 2013 připravit učební texty pro účastníky kursu. Na základě jejich připomínek a ověření ve výuce pak v 2. pol. roku 2014 dopracujeme učebnici do finální podoby a po skončení projektu již nic nebrání tomu, aby ji PSNV-CZ vydala v knižní podobě.

Hlavním editorem a koordinátorem této části projektu je Lukáš Rytina. Dlouholetého redaktora MV a lektora kursů v SOU Blatná netřeba představovat. Hlavní kapitoly (prozatím v pracovních názvech) a hlavní autory přibližuje následující výčet:

Učební texty – obsah (školitel)

- 1 **Biologie včely medonosné** (Přidal)
- 2 **Včelí pastva** (Gruna, Počuch)
- 3 **Ekologie opylovatelů** (Přidal)
- 4 **Zootechnika** (Texl, Rytina a kol.)
- 5 **Plemenný chov včelích matek** (Čermák)
- 6 **Prevence a terapie onemocnění včel** (Klíma)
- 7 **Včelí produkty** (Přidal)
- 8 **Medovina a nápoje z medu** (Lstibůrek)
- 9 **Zařízení pro získávání včelích produktů** (P. Texl)
- 10 **Stavby a zařízení včelnic** (P. Texl)
- 11 **Marketing chovu včel** (Lstibůrek)
- 12 **Profesionální provozy** (Gruna, F. Texl)
- 13 **Vedení malého podniku** (Lstibůrek)
- 14 **Základy účetnictví** (F. Texl)

Sepsáním kapitol ale práce zdaleka nekončí. V tuto chvíli již většina autorů odevzdala nejen první verze textů, ale zapracovává již připomínky interních recenzentů.

Objevujeme nám doposud neznámé autory zajímavých fotografií i zahraničních publikací, s kterými se daří navazovat spolupráci. Zde je třeba připomenout jeden z prvních hmatatelných přínosů projektu nejen pro studenty v Blatné. Rozšířili jsme knihovničku PSNV-CZ o aktuální publikace z českého trhu a v následujících týdnech ji doplníme o další více jak desítku knih z Anglie a USA.

Když kresba řekne více jak tisíc slov...

Součástí projektu je i návrh patnácti velkoformátových výukových obrazů. Cílem je vytvořit pomůcku pro výuku nejen v učebně, ale i na včelnici a přiblížit studentům základní principy chovu včel. Kromě „základních“ posterů s řezy tělem včely tak vznikají tematické obrazy věnované včelí pastvě, šlechtění včel, metodice ošetřování včelstev v průběhu roku, výrobě medoviny, varroóze a dalším včelím nemocem. Hledali jsme grafika, který by rozuměl přírodě, včelám. Našli jsme profesionálního včelaře, který je zároveň šikovný grafik – Miroslav Urban.

Pozor! Klapka...

Natáčení videí – doposud nejnáročnější část projektu, co se administrativy týče. Nicméně povedlo se nám realizovat výběrové řízení dle všech metodik a prováděcích vyhlášek, které se projektu týkají, a výsledkem je spolupráce s Miroslavem Součkem ze společnosti Flightprod, která již běží na plné obrátky. Náročnou koordinaci natáčení jsme naložili na bedra Jirky Němce. Celkem je cílem vytvořit 15 naučných videí, přičemž témata kopírují kapitoly rodící se publikace.

Souběh tradičních akcí PSNV-CZ (především LŠNV a výuky v Blatné), projektu Včelař – Farmář a jarní sezony u včel dokonale prověřil rezervy všech spo-

lupracovníků. Ne vždy se nám daří plnit termíny dle předsevzetí a práce na dílčích částech nabírají na skluzu. V průběhu června nás čeká vypsání dalších dvou výběrových řízení, která jsme původně plánovali dříve – na dodavatele úlů pro včelnici a na vybavení medárny v SOU Blatná.

Přemýšlíte-li, jak projektu pomoci, pak nejjednodušším krokem je dát vědět o projektu včelařům ve svém okolí, nejlépe jihočeském.

Radek Kobza a Petr Textl
manažeři projektu Včelař – Farmář
www.vcelar-farmar.cz

 **VČELAŘ
FARMÁŘ**

Praktický kurz pro včelaře Jihočeského kraje v SOU Blatná od září 2013!

**PŘIHLAŠOVÁNÍ
ZAHÁJENO**

- management včelí farmy > 150 včelstev
- na výuce se podílí profesionální včelaři
- osvojení problematiky vedení malé firmy
- exkurze na přední farmy v ČR i zahraničí
- zahájení výuky od září 2013 v SOU Blatná

WWW.VCELAR-FARMAR.CZ

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt „Tvorba a pilotní ověření vzdělávacího kurzu VČELAŘ – FARMÁŘ v rámci dalšího vzdělávání“ je realizován v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky. Reg. č. projektu CZ.1.07/3.2.08/05.0030

Vzdělávání včelařů

Přijímačky v Blatné

Obor Včelař na SOU v Blatné má za sebou přijímací zkoušky do dalšího ročníku. K přijímačkám bylo nutno letos sáhnout jednak pro vysoký počet uchazečů, jednak kvůli nastavení určité vstupní úrovně pro budoucí studenty. Přijímačky se uskutečnily 10. 5. 2013 a jejich tématem byl test z obecné biologie a ekologie. Dostavilo se jen 36 uchazečů z 56 přihlášených, ale přijato jich mohlo být nakonec jen 23. Pro zájemce více na adresách:

www.soublatna.cz/index.php?pg=obor-vcelar/vcelar

www.soublatna.cz/import/uredni-deska/docs/13m05d10ed79hd.pdf

www.soublatna.cz/index.php?pg=prijimaci-rizeni/kriteriia

www.soublatna.cz/index.php?pg=prijimaci-rizeni/literatura

Moravská včelařská škola v Hranicích – III. ročník

PSNV-CZ, o.s., pod odbornou garancí včelařského oddělení Mendelovy university v Brně a ve spolupráci se Střední lesnickou školou v Hranicích otevírá v tomto roce po úspěšných dvou ročnících již III. ročník **MORAVSKÉ VČELAŘSKÉ ŠKOLY**.

Jedná se o víkendové výukové programy, vždy jeden víkend do měsíce. Celý cyklus bude probíhat formou přednášek a kursů a bude rozdělen do dvou semestrů. Celkový počet hodin bude 128. Zahájení v říjnu letošního roku, ukončení v květnu 2014. Výuka bude zahrnovat základy včelařství – biologii včely medonosné, genetiku a plemenitbu, téma včelích produktů včetně jejich využití, včelí pastvy. Teorie se propojí s praxí a důraz bude kladen na včelaření v různých typech úlových soustav. Přednášejícími budou včelařští odborníci spolupracující s PSNV-CZ, o.s.

Jelikož se bude jednat o dvoudenní semináře je zajištěno případné ubytování.

Přihlášky a další informace na moravskaskola@psnv.cz

R. Hykl

Jak bylo na Letních školách?

Letošní cyklus letních škol vrcholí. Za námi jsou již školy v **Báلكově Lhotě u Tábora** (10. 5. – 12. 5. 2013), ve **Lhotce u Telče** (17. 5. – 19. 5. 2013), premiérová škola na Karlovarsku v **Horních Tašovicích u Bochova** (24. 5. – 26. 5. 2013), v **Háji ve Slezsku** a na **Borových Ladách na Šumavě** (obě 31. 5. – 2. 6. 2013).

Čekají nás ještě: premiérová škola v Bílých Karpatech, tedy v **Březové**, nedaleko Uherského Hradiště (21. 6. – 23. 6. 2013), a poslední ze škol, tradiční setkání v **Krušlově u Volyně** (28. 6. – 30. 6. 2013).

Letošní výběr je, jak jste si jistě všimli, širší, přibyly další dva velice zajímavé regiony, Karlovarsko a Bílé Karpaty. Navíc se, jak se zdá, posouváme dál i v jiném směru: Přicházejí noví organizátoři, noví nadšenci, kteří dokáží vytvořit zázemí a nabídnout uspořádání. Není jich moc, ale budme jim vděční. Velmi tím uleví té úzké skupince garantů a lektorů, která v této době vše zvládá jen s nejvyšším nasazením. Bylo by skvělé, kdyby se přidali další. Uspořádat školu či jednorázový kurs není zase až tak komplikované. Pokud je k dispozici zázemí, pak PSNV-CZ poskytne veškerou další podporu. Stačí se s návrhem či dotazem obrátit na radu či na kancelář PSNV-CZ.

Počasi v poslední době tomuto projektu moc nepřálo, přesto se však školy podařilo uspořádat a program naplnit. Patří za to veliký dík všem, kteří se jakkoli přičinili a přiložili ruku k dílu společnému, jak pořadatelům a lektorům, tak posluchačům.

Postřehy a hodnocení účastníků i lektorů a všeliké zpětné vazby jsou zatím velice zajímavé. Rádi bychom, stejně jako v minulém roce, přinesli v e-Věstníku dojmy a postřehy účastníků i lektorů. Proto bychom chtěli požádat Vás, kteří jste na škole letos byli, o názor či zpětnou vazbu. Napište nám, jaký máte ze školy pocit, co Vám dala či nedala, zda splnila Vaše očekávání, či zda byste měli nějaký nápad na vylepšení. Vaše názory rádi zveřejníme a nabídneme ku společné debatě. Vděční budeme i za fotodokumentaci, již můžeme umístit do e-Věstníku i na web PSNV-CZ. Např. fotky J. Vondráka z letní školy v Háji ve Slezsku si můžete již nyní prohlédnout na [webu](#).

Redakce

Kurs zvládnání varroózy je naplněn

V minulém čísle e-Věstníku jsme zvali na **Kurs zvládnání varroózy** na včelnici Mgr. Jiřího Danihlíka v Krhové u Valašského Meziříčí (28. 7. 2013). Dnes jen doplníme, že kapacita kursu pro začínající včelaře je naplněna, příjem přihlášek byl tedy ukončen. Další zájemci dostanou šanci až v roce 2014.

Více na webu www.mojevcely.eu

Včelařská setkávání

POZVÁNKA

Na schůzku, která se uskuteční 13. června 2013 na včelnici Bernarda Pavery v Kobeřicích.
Začátek v 16,00 hodin.

Téma besedy – **Chov matek, tvorba oddělků, medobraní**

Příjezd na včelnici: Projedeme Kobeřicemi a odbočíme na Hněvošice. Projedeme okolo sádrových dolů a za nimi je jediná odbočka vpravo na polní cestu. Tou dojedeme až na včelnici. Situační pláněk přiložen.

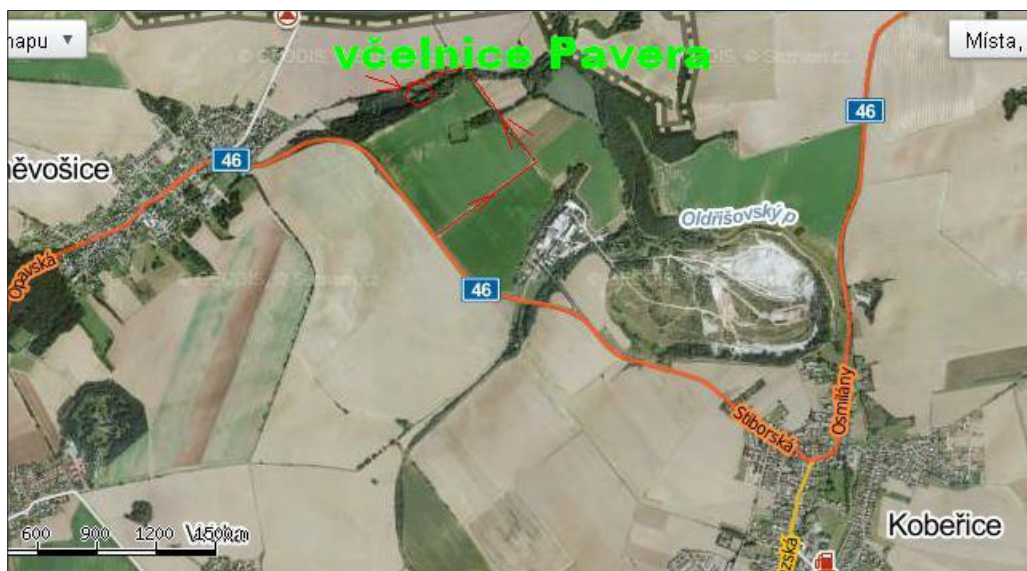
No vyditě a už sme u Bernarda. No možna cestu přejetě a přijeděte do Hněvošic. Tak obrače a jedče na spadek a odboče vlevo. Jedče po tej polňačce a drče se vlevo. Na koncu budě včelnica a naš Bernard vas vitač s otevřenym včelařskym srdcem a naruču. A až pojeděče, vemče jakež to vajco a udželame sobě fajnu smažinku. Chleba a šrutek špeku doněsu. No a kdo už vytačal med, ad se rychlo kupi kvašinky a radči s něho narobi medovinu něž mu ho ľude o hlavu obiju.

No, s vytáčením medu bychom radši měli počkat, i když je zavíčkováný. Obsahuje zvýšené procento vody a ta s kvasinkami, jež se do medu dostanou se vzduchem při vytáčení, může způsobit jeho zakvašení a tím ho znehodnotit. A taktěž náhlá ztráta medu a nemožnost jeho obnovení vlivem deštivého počasí může ve včelstvu vyvolat kolaps a zhroucení včelstva, nebo vyvolat rojovou náladu s následným vyrojením do poslední včely.

Přestože se nám počasí již umoudřilo, včelstva plní úly medem, ve většině případů medovicovým, s vytáčením počkáme a radši podsadíme pod medníkové nástavky nástavky vystrojené s jednou šplhací souší a rámkou na divokou stavbu. Včelstvo získá nový prostor ke stavbě, který matka již neovládne a zůstane jen k uskladnění medu. V posledním nástavku med dozraje, včely ho opustí a nám se s ním lépe pracuje.

Přestože se nám v květnu nedařil chov matek, teď se situace již zlepšila. Nad trubčím shromážděním to od 15. do 17. hodiny burácí bzukotem trubců a matky mají možnost se s nimi pářit. Oplozené matky nepřidáváme do včelstva hned po položení prvních vajíček matkou, ale počkáme až do zavíčkování plodu. Pak máme teprve jistotu, že matka je v pořádku. Obzvláště u těch, jež neměly možnost do deseti dnů od vylíhnutí jít na snubní prolet kvůli deštivému a chladnému počasí.

O tom všem budeme rokovat na včelnici u Bernarda.

Tak přijedte a nězabludtě.

S pozdravem zvou Slezanisté.

V. Židek

zidekvitezslav@seznam.cz

Chvála medu – tradiční včelařské setkávání

Sobota 27. července 2013 od 10 hodin, celý areál Horního hradu (okres Karlovy Vary)

PSNV-CZ, včelaři Karlovarska a hradní pán Horního hradu Pavel Palacký Vás zvou na tradiční již 7. ročník **Chvály medu**. Akce je ideální příležitostí pro rodinný výlet, kde si všichni určitě přijdou na své.

Včelaři – odborné přednášky na aktuální téma, poradna o výrobě medoviny, poradna pro začínající včelaře, včelařské debatní kroužky do pozdních hodin;

Milovníci přírody – prohlídka přílehlého arboreta a botanické zahrady;

Mládež a děti – dětský koutek, hrané pohádky, řemesla, výroba vlastní svíčky máčením, kejklíři.

Pro všechny účastníky je připravena prohlídka hradu s hradní věží, prezentace včelařství a včelích produktů, možnost prohlídky a nákupu včelařských pomůcek a zařízení, hradní občerstvení všeho druhu. Večer je plánovaná tradiční debata u ohně nejen na včelařské téma. Na hradě je možné přespat ve svých lůžkovinách.

Včelaři, kteří u pokladny odpovědí správně na odbornou otázku, mají zlevněné vstupné.

Srdečně zvou pořadatelé

Více informací:

www.hornihrad.cz

www.hornihrad.cz/wpmu/?p=4672

www.hornihrad.cz/wpmu/?page_id=1957

K tématu krajiny pro lidi i pro včely

Milí příznivci této naší akce z počátku tohoto roku: nebojte se, téma neusnulo, jen se toho navalilo v této hektické době nějak moc... Nicméně díky za všechny Vaše návrhy a nápady, přišla jich řada a rozhodně nezapadnou. Připravíme zvláštní číslo e-Věstníku, kde to vše nějak utřídíme a téma posuneme dále. Pro tentokrát nabízíme zajímavé inspirace ku výsadbě stromů, jež najdete na [webu nadace Partnerství](#). Jednu z nich najdete na stránce [Využijte možnosti získat peníze na podzimní výsadbu stromů](#).

Dále bychom chtěli upozornit na velice zajímavý časopis Priorita, což je informační zpravodaj Operačního programu Životní prostředí. Jednotlivá jeho čísla si lze [stáhnout ve formátu PDF](#). Je také možné jej zdarma odebírat v témže formátu (zvláště upozorňujeme na číslo 1/2013). Na webu téhož [operačního programu](#) je možno též najít řadu cenných informací o projektech, možných podporách a podmínkách žádostí.

Redakce

Na okraj aneb in margine

SZIF otevírá program, z něhož se dá přispět na vybavení např. provozů na zpracování medu – program **Rozvoj venkova – přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům**. Je to poslední výzva letošního roku. Příjem žádostí 19. 6. – 2. 7. 2013, dotace je do 50 % a maximální výše je 30 mil. Kč. Více zde na [webu SZIF](#).

Redakce